

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Cdo/71/2020
Identifikačné číslo spisu:	1211222974
Dátum vydania rozhodnutia:	30.11.2021
Meno a priezvisko:	JUDr. Viera Petříková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2021:1211222974.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne COOPEX Soft, spol. s r. o., so sídlom v Prešove, Plzenská 2, IČO : 31 663 451, zastúpenej advokátskou kanceláriou AS Legal s. r. o., so sídlom v Bratislave, Hlučínska 1, proti žalovanej Slovenskej republike, zastúpenej Ministerstvom hospodárstva Slovenskej republiky, so sídlom v Bratislave, Mlynské nivy 44/a, zastúpenej Advokátskou kanceláriou ECKER - KÁN & PARTNERS, s. r. o., so sídlom v Bratislave, Námestie Martina Benku 9, o zaplatenie 2.705.169 eur s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Bratislava II pod sp. zn. 50C/169/2011, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 31. mája 2018 sp. zn. 9Co/349/2016, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a .

Žalovaná má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava II (ďalej aj ako „súd prvej inštancie“) v poradí druhým rozsudkom z 20. apríla 2016 č. k. 50C/169/2011-715 v spojení s dopĺňujúcim rozsudkom z 24. júna 2016 č. k. 50C/169/2011-773 a v spojení s opravným uznesením z 30. júna 2016 č. k. 50C/169/2011-775 uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobkyni sumu 2.705.169 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 9,5 % ročne od 17. septembra 2011 až do zaplatenia a zaplatiť žalobkyni k rukám jej právneho zástupcu náhradu trov právneho zastúpenia vo výške 126.124,46 eur, všetko do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku a zároveň rozhodol, že žalovaná je povinná uhradiť k rukám žalobkyne iné trovy konania vo výške 4.444,16 eur do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku. Po vrátení veci odvolacím súdom súd prvej inštancie aplikujúc ustanovenie § 4 ods. 1 zákona č. 414/2002 Z. z. o hospodárskej mobilizácii účinného do 31. augusta 2009; § 2 ods. 1 a 3; § 3 ods. 1; § 4 ods. 4; vyhlášky č. 119/2003 Z. z. účinné do 31. marca 2010 ; § 33, § 44 zákona č. 179/2011 Z. z.; § 3 ods. 1; § 4 ods. 1 písm. c/; § 5 ods. 1, 2, 3; § 9 ods. 1 a 2; § 15 ods. 1; § 16 ods. 1; § 17 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a § 517 ods. 1 veta prvá a ods. 2 Občianskeho zákonníka, rešpektujúc závery odvolacieho súdu vo veci opätovne rozhodol tak, že nárok žalobkyne je dôvodný. Konštatoval, že zákon č. 25/2006 Z. z. o verejnom obstarávaní (ďalej aj „ZVO“) nadobudol účinnosť

dňom 1. februára 2006 a týmto zákonom bol zrušený zák. č. 523/2003 Z. z. o verejnom obstarávaní. Podľa § 1 ods. 2 písm. b/ ZVO účinného od 1. februára 2006 tento zákon sa nevzťahuje na zákazku, ktorej predmet tvoria utajované skutočnosti stupňa utajenia Prísne tajné alebo Tajné, ak sa pri jej plnení musia použiť osobitné bezpečnostné opatrenia na základe zákona alebo rozhodnutí príslušných správnych orgánov, alebo ak si to vyžaduje ochrana základných záujmov Slovenskej republiky. Súd prvej inštancie uviedol, že žalovaná v konaní nepreukázala, že v čase, keď použila výnimku zo ZVO bol predmet zákazky zaradený do stupňa Prísne tajné alebo Tajné. Uvedenú skutočnosť nepotvrdili ani svedkovia A. R., A. V. a A. R. vypočutí súdom a uvedenú skutočnosť nepotvrdzuje ani rozhodnutie ministra MH SR č. 59/2007 č. 48/2008, keď v zozname utajovaných skutočností v pôsobnosti MH SR pre danú oblasť neboli uvedené utajované skutočnosti označené ako Prísne tajné alebo Tajné. Súd prvej inštancie mal za to, že použitím výnimky z aplikácie ZVO v zmysle ustanovenia § 1 ods. 2 písm. b/ tohto zákona došlo k nesprávnemu úradnému postupu zo strany žalovanej, pretože táto nepostupovala v zmysle platných právnych predpisov. Konkrétne, nesprávny úradný postup žalovanej podľa súdu prvej inštancie spočíval v neaplikovaní ZVO na výber nového dodávateľa jednotného informačného systému hospodárskej mobilizácie. Žalobkyňa bola na základe rozhodnutia Ministerstva hospodárstva SR č. 1135/2006-2230-8 zo 14. augusta 2006 (a predtým rozhodnutia č. 412/1999-1040 z 24. februára 1999, rozhodnutia č. 6/2003/KM z 12. marca 2003) určená ako jediný systémový integrátor JISHM. Mal za nepochybné, že žalovaná ako verejný obstarávateľ v zmysle ZVO bola oprávnená v zmysle zákona o hospodárskej mobilizácii určiť viacero systémových integrátorov JISHM, k čomu ho viedli požiadavky na vytvorenie nového systému JISHM postaveného na centralizovanom princípe. Žalovaná bola však viazaná ustanovením § 33 zákona č. 179/2011 Z. z., podľa ktorého na obstarávanie majetku štátu určeného na účely hospodárskej mobilizácie sa vzťahuje zákon o verejnom obstarávaní a bola, teda je, povinná postupovať podľa tohto zákona. Súd prvej inštancie ďalej uviedol, že odvolacím súdom bola zaviazaná vysporiadať sa so skutočnosťou, že žalobkyňa nepodala ponuku vo výberovom konaní uskutočnenom na základe výzvy na predloženie ponuky na predmet obstarania „JISHM“ z 12. októbra 2007. V tejto súvislosti súd zdôraznil skutočnosť, že žalobkyňa bola už pred uskutočnením predmetného výberového konania jediným subjektom, ktorý vykonával údržbu, aktualizácie a servis JISHM (rozhodnutie MH SR č. 1135/2006-2230-8 zo 14. augusta 2006) a ďalej na skutočnosť, že žalobkyňa opakovane listami zn. 2007-743/Pmo z 19. októbra 2007, zn. 2007-742/Pmo z 18. októbra 2007, ako aj listom jej právneho zástupcu z 19. októbra 2007 upozorňovala na nezákonnosť, neobjektívnosť a nejasnosť spôsobu výberu nového dodávateľa JISHM a žiadala tento stav odstrániť. Podľa názoru súdu prvej inštancie samotná skutočnosť nepodania ponuky do nezákonného výberového konania nemôže ísť k tiazii žalobkyne, pretože by došlo k popretiu elementárnej spravodlivosti. Uviedol, že napokon skutočnosť podania či nepodania ponuky v predmetnom nezákonnom výberovom konaní nie je z hľadiska príčinnej súvislosti nijako významná. Dôvodil, že žalobkyňa v čase uskutočnenia výberového konania činnosti údržby, aktualizácie a servisu JISHM už vykonávala, a nemala započat výkon týchto činností až na základe výberu vo výberovom konaní. Príčinná súvislosť medzi príčinou (nesprávnym úradným postupom spočívajúcim vo výbere iného dodávateľa JISHM bez postupu uvedeného v zák. č. 25/2006) a vznikom škody tak zostáva neprerušená, nakoľko nebyť nesprávneho úradného postupu - uskutočnenia nezákonného výberu nového dodávateľa JISHM, žalobkyňa by naďalej svoju činnosť vykonávala tak, ako ju vykonávala pred týmto nesprávnym úradným postupom. Vo vzťahu k námietke neexistencie príčinnej súvislosti medzi postupom žalovanej a vznikom škody súd prvej inštancie uviedol, že je dôležitá skutočnosť, že v čase, keď sa žalovaná rozhodla použiť výnimku zo ZVO na zabezpečenie JISHM končila platnosť zmluvy uzatvorenej medzi žalobkyňou a žalovanou, pričom zmluva bola medzi týmito účastníkmi uzatvorená podľa Obchodného zákonníka, čo znamená, že účastníkom bolo známe ustanovenie § 381 Obch. zákonníka, podľa ktorého namiesto skutočne ušlého zisku môže poškodená strana požadovať náhradu zisku dosahovaného spravidla v poctivom obchodnom styku za podmienok obdobných podmienkam porušenej zmluvy v okruhu podnikania, v ktorom podniká. O náhrade trov konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 O. s. p. a žalobkyni priznal plnú náhradu trov konania, nakoľko bola v konaní úspešná. Doplniaci rozsudok odôvodnil ustanoveniami § 151 ods. 8; § 137; § 166 ods. 1 a 2 O. s. p. a § 72 ods. 1; § 73 ods. 1 a 2 vyhlášky č. 543/2005 Z. z. o Spravovacom a kancelárskom poriadku pre okresné sudy, krajské sudy, Špecializovaný trestný súd a vojenské sudy dôvodiac, že vzhľadom k tomu, že vo veci samej nerozhodol o všetkých trovách konania v súlade s ustanovením § 151 ods. 8 O. s. p., podľa ktorého vo výroku o náhrade trov konania súd vyjadrí osobitne trovy

právneho zastúpenia a iné trovy konania, ktorých náhrada sa účastníkovi priznáva, súd doplnujúcim rozsudkom rozhodol o iných trovách konania tak, že úspešnej žalobkyni priznal podľa § 142 ods. 1 O. s. p. náhradu iných trov konania.

2. Proti uvedenému rozsudku súdu prvej inštancie podala žalovaná odvolanie. Krajský súd v Bratislave (ďalej aj ako „odvolací súd“) rozsudkom z 31. mája 2018 sp. zn. 9Co/349/2016 napadnutý rozsudok a doplnujúci rozsudok súdu prvej inštancie v spojení s opravným uznesením č. k. 50C/169/2011-775 z 30. júna 2016 zmenil tak, že žalobu zamietol, napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie č. k. 50C/169/2011-775 z 30. júna 2016 potvrdil a rozhodol, že žalovaná má voči žalobkyni nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Odvolací súd svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že zastáva názor, že v danej veci súdom prvej inštancie zistený nesprávny úradný postup nie je objektívne spôsobilý založiť vznik zodpovednosti za škodu tak, ako to má na mysli zákon č. 514/2003 Z. z. Uviedol, že Ministerstvo hospodárstva SR je v zmysle kompetenčného zákona ústredným orgánom štátnej správy pre riadenie úloh hospodárskej mobilizácie a podľa § 10 písm. d/ zák. č. 414/2002 Z. z. o hospodárskej mobilizácii koordinuje a zabezpečuje vývoj, udržiavanie a využívanie jednotného informačného systému hospodárskej mobilizácie a upresňuje subjektom hospodárskej mobilizácie spôsob používania, spracovania a aktualizácie údajov sledovaných v jednotnom informačnom systéme hospodárskej mobilizácie. Z uvedeného mal za to, že bolo plne v kompetencii žalovanej zabezpečiť nový aplikačný program pre JISHM vzhľadom na vývoj v oblasti informačných technológií. Dôvodil, že legitímna potreba výmeny programových prostriedkov JISHM žalovanej predchádzala výberovému konaniu na dodávku nového JISHM, ktoré či s použitím výnimky z aplikácie ZVO, alebo bez nej ako také, samé osebe nie je spôsobilé založiť objektívnu zodpovednosť štátu, keďže výberové konanie, resp. verejné obstarávanie je len jedna fáza, na základe ktorej Ministerstvo hospodárstva SR začína so subjektom hospodárskej mobilizácie správne konanie. Poznamenal, že sa preto nejedná o taký nesprávny úradný postup, aký má na mysli zák. č. 514/2003 Z. z., keďže započatý proces výmeny doterajších programových systémov bez ďalšieho, t. j. bez následných rozhodnutí nie je ukončeným, konštitutívnym procesom, pretože subjekt hospodárskej mobilizácie je v zmysle § 4 ods. 1 písm. d/, § 9 ods. 1 písm. b/ citovaného zákona určovaný rozhodnutím Ministerstva hospodárstva SR v správnom konaní. Uviedol, že uvedenému nasvedčuje vydanie rozhodnutia dňa 19. decembra 2007 č. 872/2007-2050-9 MH SR, že spoločnosť Asseco Slovakia, a. s. je subjektom hospodárskej mobilizácie s účinnosťou od 1. januára 2008; vydanie rozhodnutia dňa 11. januára 2008 pod č. 58/2008-1020-2 o zastavení konania (podľa § 30 ods. 1 písm. h/ zák. č. 71/1967 Zb. o správnom konaní) voči spoločnosti Asseco Slovakia, a. s., pretože MH SR ešte neurčilo spoločnosť, ktorá spĺňa všetky predpoklady, aby plnila funkciu systémového integrátora hospodárskej mobilizácie; oznámenie spoločnosti VUJE, a. s., že na základe poverenia vedúceho služobného úradu MH SR A. L. z 21. januára 2008 bola vybratá za dodávateľa nového „Jednotného informačného systému hospodárskej mobilizácie“; rozhodnutie z 28. marca 2008 č. 58/2008-1020-7 MH SR určilo spoločnosť VUJE, a. s. za subjekt hospodárskej mobilizácie; zmluva o dielo č. 55/2008-3100-1020 z 28. marca 2008 medzi žalovanou a spoločnosťou VUJE, a. s., ktorej predmetom je dodanie JISHM. Odvolací súd mal za to, že pokiaľ totiž orgán zisťuje, zhromažďuje a posudzuje predpoklady pre rozhodnutie, právne ich posudzuje, ide o činnosť priamo smerujúcu k vydaniu individuálneho správneho rozhodnutia, a prípadné nesprávnosti či vady tohto postupu nachádzajú svoj odraz v obsahu rozhodnutia a môžu byť posudzované len z hľadiska zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím podľa § 5 a nasl. zák. č. 514/2003 Z. z., záver ktorý vychádza z ustálenej judikatúry, napr. z rozsudku NS SR z 30. marca 2011 sp. zn. 3 Cdo 220/2010. Na tieto prípady slúži systém opravných prostriedkov v správnom konaní, ktorých účelom je dosiahnutie nápravy právnych alebo skutkových pochybení, ktorých sa dopustili štátne orgány. Odvolací súd konštatoval, že ak by aj vytýkaný nesprávny úradný postup bol spôsobilý pre vznik objektívnej zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom v zmysle zákona č. 514/2003 Z. z., musia byť však súčasne splnené ďalšie základné zákonné podmienky, a to existencia škody (skutočnej škody a ušlého zisku) a príčinná súvislosť medzi škodou a nesprávnym úradným postupom. Za účelom zistenia príčinnej súvislosti zopakoval odvolací súd dokazovanie v zmysle § 384 ods. 1 CSP (pozri odsek 8.) a na rozdiel od súdu prvej inštancie dospel záveru, že žalobkyni sa v konaní nepodarilo preukázať vecnú väzbu (príčinnú súvislosť) medzi nesprávnym úradným postupom štátu a vznikom údajnej škody. Odvolací súd zotrval na vyslovenom názore v predchádzajúcom zrušujúcom uznesení, že nesporným, a vo vzťahu k posúdeniu príčinnej súvislosti relevantným faktom je, že žalobkyňa nepredložila podklady na riešenie

nového aplikačného programu JISHM, na základe ktorých by mohla predmetná komisia navrhnúť uvedenú spoločnosť vedúcemu služobnému úradu Ministerstva hospodárstva SR ako budúceho dodávateľa nového aplikačného programu. Žalobkyňa doručila iba námietky voči výberu nového dodávateľa a pre absenciu návrhu na riešenie JISHM nemohol byť komisiou tento materiál posudzovaný. Záverom odvolací súd ustálil, že v sporoch o náhradu škody voči štátu v zmysle zákona č. 514/2003 Z. z. bola žalobkyňa ako poškodený ten, ktorý odvodzoval svoje nároky od existencie jednotlivých predpokladov vzniku zodpovednosti štátu za škodu, preto bola povinná ich aj preukázať. Ak žalobkyňa neunesla dôkazné bremeno vo vzťahu čo i len jedného z predpokladov zakladajúcich zodpovednosť štátu za škodu, z ktorého titulu svoje právo na náhradu škody odvodzovala, nemohla byť v spore úspešná. Vyslovil, že nespochybňuje aktívnu legitimáciu žalobkyne, a tiež, že táto je nepodstatná pri posudzovaní hmotnoprávných predpokladov pre priznanie nároku na náhradu škody.

3. Proti uvedenému rozhodnutiu odvolacieho súdu podala žalobkyňa (ďalej aj ako „dovolateľka“) dovolanie, prípustnosť ktorého odôvodnila poukazom na § 420 písm. f/ CSP a na § 421 ods. 1 písm. a/ CSP. Vo vzťahu k námietke vyplývajúcej z § 420 písm. f/ CSP uviedla, že rozhodnutie odvolacieho súdu je arbitrárne v tom, že odvolací súd vo viacerých miestach odôvodnenia uviedol, že software dodávaný žalobkyňou bol zastaraný a nezodpovedal požadovanej kvalite. Pričom uvedený skutkový stav podľa dovolateľky odvolací súd nemal podložený žiadnym relevantným dôkazom alebo hodnovernou svedeckou výpoveďou a má za to, že sa jedná len o prevzaté tvrdenia žalovanej bez opory v dokazovaní. Arbitrárnosť rozhodnutia dovolateľka vidí aj v odôvodnení ne/existencie príčinnej súvislosti medzi nesprávnym úradným postupom žalovanej a vznikom škody. Dovolateľka má za to, že v konaní bola snaha obísť zákonné predpisy týkajúce sa verejného obstarávania a vôľa zadať zákazku neskoršiemu svojvoľne vybranému víťazovi. Uviedla, že skutkové závery odvolacieho súdu ohľadne príčinnej súvislosti nekorešpondujú s vykonaným dokazovaním a ignorujú podstatné skutkové okolnosti. Skutkové závery považuje za chybné a bez súvislosti k prejednávánemu prípadu a vykonanému dokazovaniu. Konštatovala, že zistenia súdu sú nelogické a popierajú výsledky dokazovania. Taktiež namieta arbitrárnosť argumentácie odvolacieho súdu vo vzťahu k aktívnej legitimácii uvedenej v bode 13.3. rozhodnutia. Nepreskúmateľnosť videla dovolateľka aj v odôvodnení výberového konania, resp. verejného obstarávania ako predpoklad začatia konania podľa § 414/2002 Z. z. o hospodárskej mobilizácii. Vo vzťahu k § 421 ods. 1 písm. a/ CSP uviedla, že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, od ktorej sa odvolací súd odklonil, a to od otázky aktívnej legitimácie. Dôvodila, že odvolací súd nelogicky uviedol, že nepodanie ponuky do súťaže zo strany dovolateľky je relevantné vo vzťahu k jej legitimácii, ktorá popretá nebola. Má za to, že ak jej aktívna legitimácia nebola v spore spochybnená, tak mala byť v spore úspešná, čo dovolateľka považuje za správne riešenie tejto právnej otázky a zároveň poukázala na rozhodnutie odvolacieho súdu sp. zn. 3 Cdo 192/2004. Ďalej namietala nesprávne právne posúdenie v otázke spoluzavinenia žalovanej v zmysle § 441 Občianskeho zákonníka (ďalej aj „OZ“). Uviedla, že v danom prípade nie je možné konštatovať zavinenie dovolateľky vo vzťahu k celej žalovanej škode, keďže podpísaním zmlúv mohla byť škoda znížená maximálne o čiastku 42.962,62 eur. Poukázala na rozhodnutia odvolacieho súdu sp. zn. 1 Cz 119/73 a sp. zn. 5 Cdo 71/03. Navrhla, aby dovolací súd rozhodnutie odvolacieho súdu zmenil tak, že v celom rozsahu potvrdí rozhodnutie súdu prvej inštancie.

4. Žalovaná navrhla, aby dovolací súd dovolanie dovolateľky ako procesne neprípustné odmietol.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj ako „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie bolo podané včas (§ 424 CSP) a to oprávneným subjektom (§ 427 CSP), zastúpeným podľa § 429 ods. 1 CSP skúmal, či sú splnené aj ďalšie podmienky dovolacieho konania a predpoklady prípustnosti, pričom zistil, že dovolanie je potrebné odmietnuť, nakoľko nie je prípustné.

6. V zmysle § 420 CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že

došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

6.1. V zmysle § 421 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

7. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP). Dovolanie prípustné podľa § 421 CSP možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

8. Podľa § 420 písm. f/ CSP, dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

9. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle citovaného ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca, a ktoré tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie sporu za prítomnosti strán sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutie spravodlivosti). Z obsahu dovolania vyplýva, že dovolateľka namietala, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie dostatočne.

10. Dovolací súd v súvislosti s námietkou dovolateľky o porušení § 420 písm. f/ CSP nedostatočným a nepresvedčivým odôvodnením (nepreskúmateľnosť) rozhodnutia odvolacieho súdu akcentuje, že právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia patrí medzi základné atribúty spravodlivého súdneho procesu, a táto skutočnosť jednoznačne vyplýva z ustálenej judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva. Z judikatúry tohto súdu vyplýva, že na taký argument strany sporu, ktorý je pre rozhodnutie podstatný a rozhodujúci, sa vždy vyžaduje špecifická odpoveď (Ruiz Torija c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-A, s. 12, Hiro Balani c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-B; Georgiadis c. Grécko z 29. mája 1997; Higgins c. Francúzsko z 19. februára 1998). Podľa konštantnej judikatúry Ústavného súdu SR (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 209/04) „súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR je aj právo účastníka na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany; t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takémuto uplatneniu“. Dovolací súd poukazuje aj na doterajšiu judikatúru najvyššieho súdu - R 111/1998, R 2/2016, ako aj rozhodnutia ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 364/2015, II. ÚS 184/2015, III. ÚS 288/2015 a I. ÚS 547/2016, v zmysle ktorých nedostatok odôvodnenia rozhodnutia (nepreskúmateľnosť) bol považovaný len za vlastnosť rozhodnutia súdu, ktorý zmätočnosť rozhodnutia nezakladá. Právna veta zjednocujúceho stanoviska R 2/2016 znie: „Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku.“ Zmeny v právnej úprave dovolania a odvolacieho konania, ktoré nadobudli účinnosť od 1. júla 2016, sa podstaty a zmyslu tohto stanoviska nedotkli, preto ho treba považovať aj naďalej za aktuálne.

11. Odvolací súd vo vzťahu k príčinnej súvislosti zotrval na vyslovenom názore v predchádzajúcom

zrušujúcom uznesení, že nesporným a vo vzťahu k posúdeniu príčinnej súvislosti relevantným faktom je, že žalobkyňa nepredložila podklady na riešenie nového aplikačného programu JISHM, na základe ktorých by mohla predmetná komisia navrhnúť uvedenú spoločnosť vedúcemu služobnému úradu Ministerstva hospodárstva SR ako budúceho dodávateľa nového aplikačného programu. Žalobkyňa doručila iba námietky voči výberu nového dodávateľa a pre absenciu návrhu na riešenie JISHM nemohol byť komisiou tento materiál posudzovaný. Záverom odvolací súd ustálil, že v sporoch o náhradu škody voči štátu v zmysle zákona č. 514/2003 Z. z. bola žalobkyňa ako poškodený ten, ktorý odvodzoval svoje nároky od existencie jednotlivých predpokladov vzniku zodpovednosti štátu za škodu, preto bola povinná ich aj preukázať. Zároveň konštatoval, že žalobkyňa nepristúpila k uzavretiu zmluvy o dielo na základe rokovania so žalovanou, tak potom škoda, ktorá podľa žalobkyne spočívala v poklese zisku za rok 2008 a následne nebola ani bezprostrednou a priamou príčinou spôsobená tým, že žalovaná pri výbere nového dodávateľa nepostupovala v súlade so zákonom o verejnom obstarávaní, ale tým že žalobkyni k dosiahnutiu zisku chýbal spôsobilý titul.

12. Vo vzťahu k namietanej aktívnej legitimácii odvolací súd konštatoval, že záver súdu prvej inštancie, že nepodanie ponuky do nezákonného výberového konania nemôže ísť k tiazí žalobkyne, nakoľko by došlo k popretiu elementárnej spravodlivosti a súd by tak neposkytoval ochranu práva účastníka, ktorý mal záujem predísť škode upozorňovaním na nezákonnosť a neobjektívnosť výberového konania, je plne opodstatnené, s ktorým záverom odvolací súd plne súhlasí, avšak táto úvaha je relevantná vo vzťahu k aktívnej legitimácii žalobkyne, ktorá popretá nebola, keďže sa súd vysporiadať s hmotnoprávnymi predpokladmi pre priznanie nároku na náhradu škody, ale táto okolnosť z hľadiska posúdenia príčinnej súvislosti je bezpredmetná. Tým, že súd žalobu považuje za nedôvodnú pre nesplnenie týchto predpokladov, neposkytuje ochranu nezákonnému postupu uskutočnenému žalovanou a neupiera ochranu práva žalobkyne tak, ako to zhodnotil súd prvej inštancie. Odvolací súd týmto nespochybňoval aktívnu legitimáciu žalobkyne, ale konštatoval, že úvaha o nepodaní ponuky do nezákonného výberového konania nemôže ísť k tiazí žalobkyne, a teda že je opodstatnená vo vzťahu posúdenia jej legitimácie, čo odvolací súd nespochybnil.

13. Po preskúmaní veci dovolací súd dospel k záveru, že v danom prípade obsah spisu nedáva žiadny podklad pre uplatnenie druhej vety stanoviska R 2/2016, ktorá predstavuje krajnú výnimku z prvej vety a týka sa výlučne len celkom ojedinelých (extrémnych) prípadov, ktoré majú znaky relevantné aj podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (pozri napríklad Sutyazhnik proti Rusku, rozsudok z roku 2009, prípadne Ryabykh proti Rusku z roku 2003). V posudzovanej veci sú v dovolaní napadnutom rozhodnutí odvolacieho súdu (obsah ktorého nemožno posudzovať izolovane od rozsudku súdu prvej inštancie, lebo prvoinštančné a odvolacie konanie z hľadiska predmetu konania tvoria jeden celok - viď rozhodnutia ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08) zreteľne vysvetlené jeho podstatné dôvody, uvedené ustanovenia, ktoré súd aplikoval, a z ktorých vyvodil svoje právne závery, ako i vysvetlené právne úvahy, ktorými sa pri rozhodovaní riadil. Prijaté právne závery sú primerane odôvodnené spôsobom zodpovedajúcim § 393 ods. 2 CSP (predtým § 157 ods. 2 O. s. p.). Za procesnú vadu konania v zmysle § 420 písm. f/ CSP nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv dovolateľa. Právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia neznamena, že súd musí dať podrobnú odpoveď na každý argument účastníka konania (II. ÚS 76/07). Podľa názoru dovolacieho súdu dal odvolací súd v danom spore odpoveď na tie otázky, ktoré boli z jeho hľadiska relevantné pre rozhodnutie o odvolaní, ale aj náležite reagoval na odvolacie námietky dovolateľky.

14. Z obsahu samotného dovolania ako celku smerujúceho k § 420 písm. f/ CSP vyplýva, že dovolateľka predovšetkým namieta nedostatky v procese hodnotenia dokazovania, kde má za to, že sudy nižšej inštancie nesprávne vyhodnotili dôkazy, k čomu dovolací súd uvádza, že nespôsobilou založiť prípustnosť dovolania je preto dovolacia námietka dovolateľky týkajúca sa nesprávneho hodnotenia vykonaných dôkazov odvolacím súdom, ktorú tiež bez ďalších relevantných skutočností nemožno považovať za tzv. zmätočnosťnú vadu v procesnom postupe odvolacieho súdu, a to preto, že (i) hodnotenie dôkazov prislúcha zásadne len tomu súdu, ktorý ich vykonal, teda v tomto prípade súdu prvej inštancie, (ii) pokiaľ súd nesprávne vyhodnotí niektorý z vykonaných dôkazov, môže byť jeho

rozhodnutie z tohto dôvodu nesprávne, ale táto skutočnosť sama osebe prípustnosť dovolania v zmysle ustanovenia § 420 písm. f/ CSP nezakladá. Už dávnejšia judikatúra najvyššieho súdu (R 42/1993, R 37/1993, R 125/1999, R 6/2000) ako aj viaceré rozhodnutia najvyššieho súdu (napr. sp. zn. 2 Cdo 130/2011, 5 Cdo 244/2011, 6 Cdo 185/2011 a 7 Cdo 38/2012) zastávali názor, že ani prípadná neúplnosť či nesprávnosť skutkových zistení a skutkových záverov nie je v rozhodovacej praxi najvyššieho súdu považovaná bez ďalšieho za dôvod zakladajúci tzv. zmätočnosť vadu konania. Zmeny v právnej úprave dovolania a dovolacieho konania, ktoré nadobudli účinnosť od 1. júla 2016, sa podstaty a zmyslu týchto judikátov a rozhodnutí nedotkli, preto ich treba považovať za naďalej aktuálne.

15. Najvyšší súd pre úplnosť poukazuje na konštatovanie Ústavného súdu SR v rozhodnutí sp. zn. IV. ÚS 196/2014 (ktoré sa síce týkalo právneho stavu do 30. júna 2016, je však naďalej aktuálne), v zmysle ktorého prípadný nedostatok riadneho odôvodnenia dovolaním napadnutého rozhodnutia, nedostatočne zistený skutkový stav alebo nesprávne právne posúdenie veci nezakladá vadu zmätočnosti.

16. Vo vzťahu k námietke vyplývajúcej z § 421 ods. 1 písm. a/ CSP dovolací súd uvádza nasledovné :

17. V prípade uplatnenia dovolacieho dôvodu, ktorým je nesprávne právne posúdenie veci, je riadne vymedzenie tohto dovolacieho dôvodu v zmysle § 432 ods. 2 CSP, nevyhnutným predpokladom pre posúdenie prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 CSP. Len konkrétne označenie právnej otázky, ktorú podľa dovolateľa riešil odvolací súd nesprávne, umožňuje totiž dovolaciemu súdu posúdiť, či ide o otázku, od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a či sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu.

18. Dovolací súd uvádza, že dovolateľka v dovolaní namietala nesprávne právne posúdenie a odklon otázky jej aktívnej legitímácie s odôvodnením, že ak v konaní nebola spochybnená jej aktívna legitímácia, tak je nositeľom hmotnoprávneho nároku, a teda, že by mala byť v konaní úspešnou a toto považuje za správne riešenie otázky.

19. Dovolací súd uvádza, že sa prikláňa k názoru, že dovolateľka je nositeľom hmotnoprávneho nároku ako takého. A že na to, aby sa niekto stal účastníkom konania, netreba, aby bol účastníkom hmotnoprávneho vzťahu, o ktorý v konaní ide, avšak rozhodnutie dovolacieho súdu sp. zn. 3 Cdo 192/2004, na ktoré dovolateľka poukázala zároveň uvádza, že to, či však bude žalobca v spore úspešný, závisí od toho, či je účastníkom hmotno-právneho vzťahu, z ktorého vyvodzuje žalobou uplatnený nárok. Pre označenie stavu vyplývajúceho z hmotného práva, kedy je jeden účastník subjektom práva a účastník na opačnej procesnej strane subjektom povinnosti, ktoré sú predmetom konania, sa v občianskom procesnom práve užíva pojem vecná legitímácia. Z hľadiska posúdenia vecnej legitímácie nie je rozhodujúce, či a na základe čoho sa určitá fyzická alebo právnická osoba len subjektívne cíti byť účastníkom určitého hmotno-právneho vzťahu, ale vždy iba to, či účastníkom objektívne je alebo nie je. Nedostatok aktívnej vecnej legitímácie znamená, že ten, kto o sebe tvrdí, že je nositeľom hmotnoprávneho oprávnenia (žalobca), nie je nositeľom toho hmotno-právneho oprávnenia, o ktoré v konaní ide; o nedostatok pasívnej vecnej legitímácie ide naopak vtedy, ak ten, o kom žalobca tvrdí, že je nositeľom hmotno-právnej povinnosti (žalovaný), nie je nositeľom hmotno-právnej povinnosti, o ktorú v konaní ide. Uvedené rozhodnutie dovolacieho súdu nedeklaruje dovolateľkou nastolenú hypotézu, že ak je aktívne legitimovaným subjektom konania, že sa tak stáva automaticky v konaní úspešnou. Dovolací súd konštatuje, že pre úspech v konaní musí žalobca popri aktívnej legitímácii preukázať aj splnenie ďalších hmotnoprávnych podmienok nároku na náhradu škody.

20. Dovolací súd uvádza, že konštatovanie odvolacieho súdu, že nepopiera aktívnu legitímáciu dovolateľky, a že súd sa vysporiadal s hmotnoprávnymi predpokladmi pre priznanie nároku na náhradu škody, a že táto okolnosť je z hľadiska posúdenia príčinnej súvislosti bezpredmetná, sa v zmysle § 421 ods. 1 písm. a/ CSP neodklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu.

21. Dovolateľka taktiež namieta nesprávne právne posúdenie a odklon o d otázky spoluzavinenia žalobkyne/žalovanej v zmysle § 441 OZ. Uviedla, že podľa jej názoru mal odvolací súd posúdiť túto

otázku podľa § 441 OZ tak, že by žalobkyňa ako dovolateľka znášala škodu pomerne. Poukázala na rozhodnutia dovolacieho súdu sp. zn. 1 Cz 118/73 a sp. zn. 5 Cdo 71/03.

22. Dovolací súd zdôrazňuje, že nevyhnutným predpokladom pre posúdenie prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. a/ CSP je, že ide o otázku, ktorú odvolací súd riešil a na jej vyriešení založil rozhodnutie napadnuté dovolaním. Právna otázka, vyriešenie ktorej nemalo určujúci význam pre rozhodnutie odvolacieho súdu (vyriešenie ktorej nevedlo k záverom vyjadreným v rozhodnutí odvolacieho súdu), i keby bola prípadne v priebehu konania súdmi posudzovaná, nemôže byť považovaná za významnú z hľadiska tohto ustanovenia.

23. Dovolateľka vyvodzuje prípustnosť jej dovolania z § 421 ods. 1 písm. a/ CSP. Ňou zadefinovaná právna otázka by mohla mať znaky relevantné v zmysle § 421 ods. 1 písm. a/ CSP iba vtedy, ak by výsledok ich riešenia (posúdenia a vyhodnotenia) odvolacím súdom predstavoval jediný a výlučný dôvod, pre ktorý nebolo jej odvolaniu vyhovieť a potvrdené ako vecne správne rozhodnutie súdu prvej inštancie. Dovolací súd v súvislosti s nastolenou otázkou spoluzavinenia žalovanej v zmysle § 441 OZ v prvom rade poznamenáva, že dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu neriešilo dovolateľkou nastolenú otázku. Zo samotného odôvodnenia odvolacieho súdu v bode 13.6., na ktoré dovolateľka poukázala vyplýva, že žalobkyňa nepristúpila k uzavretiu zmluvy o dielo n a základe rokovania so žalovanou, tak potom škoda, ktorá podľa žalobkyne spočívala v poklese zisku za rok 2008 a následne nebola ani bezprostrednou a priamou príčinou spôsobená tým, že žalovaná pri výbere nového dodávateľa nepostupovala v súlade so zákonom o verejnom obstarávaní, ale tým že žalobkyni k dosiahnutiu zisku chýbal spôsobilý titul. Dovolací súd uvádza, že z obsahu odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu vyplýva, že odvolací súd predovšetkým riešil otázku, či boli naplnené všetky predpoklady zodpovednosti za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom a teda, či bola naplnená aj príčinná súvislosť (kauzálny nexus) medzi nesprávnym úradným postupom a spôsobenou škodu. Odvolací súd sa nezaoberal otázkou spoluzavinenia v zmysle § 441 OZ, pričom dovolateľka ani spoluzavinenie neuvádzala ani nenamietala vo svojom vyjadrení k odvolaniu žalovanej. Dovolací súd zároveň konštatuje, že odvolací súd nemal dôvod skúmať spoluzavinenie a znižovať tak žalobkyňou uplatnený nárok na náhradu škody v zmysle § 441 OZ, pretože odvolací súd dospel k záveru, že nebola naplnená príčinná súvislosť a teda neskúmal ani výšku uplatnenej škody. Vzhľadom na uvedené má dovolací súd za to, že odvolací súd sa tak riešením uvedenej otázky, majúcej podľa názoru dovolateľky kľúčový význam pre jeho rozhodnutie, vôbec nezaoberal. So zreteľom na to dovolací súd uzatvára, že dovolanie dovolateľky je v zmysle § 421 ods. 1 CSP procesne neprípustné.

24. Z vyššie uvedených dôvodov dovolací súd dovolanie dovolateľky vyplývajúce z § 420 písm. f/ CSP a § 421 ods. 1 písm. a/ podľa § 447 písm. c/ CSP ako neprípustné odmietol.

25. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania dovolací súd v zmysle § 451 ods. 3 veta druhá CSP neodôvodňuje. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie (§ 262 ods. 2 CSP).

26. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.